

**Natalia Tubaltseva, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor**
*Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine*

Darina Brynza, Master's Student
*Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-495-5-17>

CONCEPTUAL BASIS OF THE DEVELOPMENT OF HEALTH TOURISM IN UKRAINE

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Туризм став невід'ємною частиною життя людства. Неоцінений досвід, необхідність, розвага – для кожного подорож має своє значення. За багато століть туризм та його тенденції змінювались, а доходи від туризму як частини ринку збільшувались. Всі раніше відкриті види туризму були не лише збережені, а ще й модернізовані. Технічний прогрес сприяв шаленому скачку в туристичній галузі, що відобразилось в подальшому його існуванні. Рівень та якість туризму покращувались та стали поштовхом для поширення видів, наприклад, появи оздоровчого туризму [1]. Зараз стало важливим і можливим підтримувати свій фізичний стан в належній формі, а оздоровчі види туризму створюють передумови для укріплення здоров'я людини, що позитивно впливає на стан трудового потенціалу країни.

Сьогодні оздоровчий туризм – це швидко зростаючий сектор туристичної індустрії, дослідження якого є як ніколи актуальним. Популярність оздоровчого туризму зумовлена зростаючим інтересом до охорони здоров'я, пошуком унікальних рекреаційних ресурсів та бажанням переважної більшості сучасних туристів побачити самотність дестинації. Дослідження розвитку оздоровчого туризму дозволяють побачити, що саме робить оздоровчий туризм прибутковим видом діяльності. Знання цієї сфери є надзвичайно важливими і для України, яка є багатою на рекреаційні ресурси та, при належному розвитку туристичного сектору, може стати конкурентоспроможною туристичною дестинацією для іноземців.

Оздоровчий туризм – як ніколи актуальна індустрія, прибутки від якої зростатимуть з кожним роком. Управління оздоровчими заходами та курортами – складний та багатогранний процес, який вимагає розуміння регіональних особливостей, туристичної діяльності взагалі та сучасних трендів у індустрії. Успішне управління туристичним підприємством неможливе без чіткого розуміння побажань споживачів туристичного продукту та сучасних напрямів розвитку пропонованих послуг. Можливість розвитку оздоровчого туризму в регіоні в першу чергу залежить від рекреаційних, бальнеологічних та інших природних ресурсів, але не менш важливо враховувати і інші фактори. Тому при стратегічному плануванні розвитку того чи іншого напрямлення оздоровлення намагаються врахувати усі чинники. Процес поетапного плану розвитку певного виду туризму в регіоні визначається такими складовими:

1. Визначення основних особливостей та/або пам'яток регіону, які з найбільшою ймовірністю можуть зацікавити і привабити туристів.

2. Інвентаризація ресурсів та визначення основних можливостей підприємства: розміщення, харчування, транспортного обслуговування, розваги, інформаційні та інші послуги, які можна запропонувати туристам.

3. Аналіз ринку, виявлення типів відвідувачів та/або ринків, які з найбільшою ймовірністю реагують на туристичний продукт регіону, а також оцінка конкуренції з іншими регіонами в межах і поза межами країни.

4. Налагодження міжнародних контактів, оцінка зовнішніх цільових ринків та запропонованих маршрутів, з яких більшість туристів почне підготовку до першого відвідування «нових» місцевостей, підбір необхідної для туристів інформації.

5. Організація роботи і створення ефективного адміністративного механізму для координації прямих і опосередкованих зусиль щодо приваблення туристів до регіону.

6. Удосконалення внутрішніх ресурсів, модернізація інфраструктури, поліпшення сервісу.

7. Обробка інформаційних джерел, підвищення оперативності реакції на маркетингові зусилля, що дасть змогу пристосовувати майбутні програми відпочинку до змінних стереотипів подорожей, завдань і умов ринку.

8. Розробка рекламних матеріалів, інвестиції у друковану та електронну рекламу, залучення туристичних агентств

9. Залучення спеціалістів, налагодження контактів із фірмами, які мають досвід діяльності у регіонах і країнах, де здійснюються маркетингові операції, з метою підвищення ефективності просування туристичного продукту.

10. Вихід на ринок, що ґрунтується на ретельному відборі і застосуванні методів, які дозволяють максимізувати фінансові ресурси, спрямовані на просування туристичного продукту регіону [2].

Таким чином, робота з оздоровчими видами туризму починається з оцінки рекреаційних ресурсів території, на якому планується відповідна діяльність. Оцінка здійснюється за двома головними показниками: приваблююча та пропускна здатність.

«Властивість рекреаційних ресурсів притягувати туристів прийнято називати приваблюючою здатністю (атрактивністю). Атрактивність – інтегральний показник, який комплексно враховує всі сторони приваблюючої здатності. Оцінку цього показника можна робити за такими критеріями: екзотичність, унікальність, естетичність, комфортність тощо» [3].

«Пропускна здатність рекреаційного ресурсу визначається рекреаційною ємністю території. Рекреаційна ємність – кількість відпочиваючих, що без суттєвої шкоди для ресурсу можуть знаходитися на певній території (акваторії) протягом визначеного часу» [3].

Другий важливий аспект туристичного бізнесу – організації з маркетингу дестинацій, які є ключовими учасниками розвитку та управління різних видів оздоровчого туризму. Маркетингова діяльність відіграє велику роль у започаткуванні та розвитку туристичного бізнесу. У сучасному світі дослідження ринку – невід’ємна частина будь-якої організації. Це включає в себе розуміння ринкового середовища, відстеження економічної динаміки, знання потреб клієнтів, а також сильних і слабких сторін конкурентів. Після дослідження ринку необхідно визначити найбільш прибуткову для власного бізнесу траєкторію розвитку.

Важливим фактором якісного управління оздоровчими видами туризму в є розробка програми стратегічних напрямків розвитку регіону та наявність кваліфікованих фахівців та талановитих топ-менеджерів. Пошук спеціалістів також залежить від специфіки оздоровчої діяльності. У список необхідних для функціонування такого бізнесу людей можуть також входити медичні працівники,

косметологи, масажисти та інші професіонали із специфічними для оздоровчої діяльністю кваліфікаціями.

«Для забезпечення успішного розвитку туризму необхідні професійні працівники, відповідно підготовлені в системі середньої спеціальної та вищої освіти. Як і будь-яка галузь економіки, туристичне господарство потребує постійного оновлення висококваліфікованих кадрів: організаторів і управлінців внутрішнього та міжнародного туризму, екскурсководів, економістів, юристів, спеціалістів сфери обслуговування тощо.» [3].

Таким чином, в останні десятиліття оздоровча туристична діяльність розвивається дуже швидкими темпами. Це пов'язано з фінансовими можливостями споживачів, зміною загальної парадигми в суспільстві та необхідністю підтримувати свій фізичний стан в належній формі.

Успішний розвиток оздоровчих видів туризму неможливий без повноцінного використання природних ресурсів та відповідної інфраструктури (готелей, спа, фітнес залів, парків, територій для прогулянок, тощо), маркетингових заходів, наявності досвідчених управлінців для підтримки туристичної діяльності як на державному рівні, так і на регіональному.

Література:

1. Tourism Management. URL: https://www.researchgate.net/publication/302139257_Tourism_Management (дата звернення: 21.10.2024).
2. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-х частинах / Руденко В.П., Вацеба В.Я., Підгірна В.Н., Цепенда М.В. та ін. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2019. 504 с.
3. Король О.Д., Крачилю М.П. Менеджмент туризму: Навч. посіб. Київ : Знання, 2019. 248 с.